

TOSHKENT VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

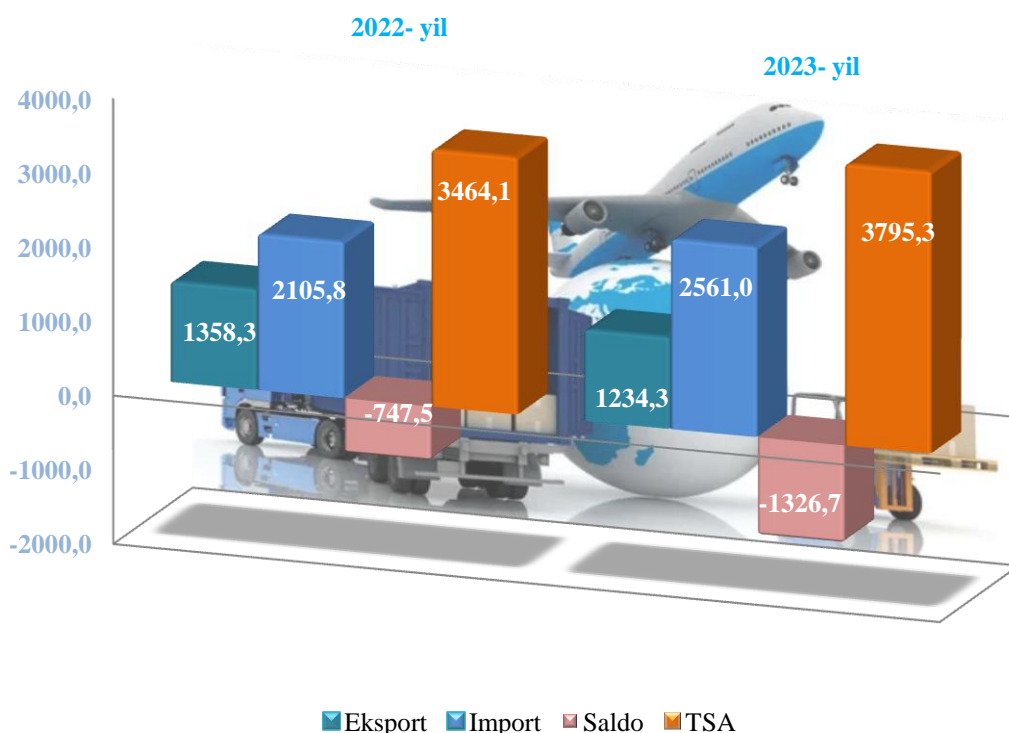
**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**

TASHQI SAVDO AYLANMASI

✓ Mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga sog'lom raqobat muhitida sifatli va raqobatbardosh hamda eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarish, o'z vaqtida xaridorlarga yetkazilishida bir qator qulayliklar tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Shuningdek, korxonalar va tashkilotlarga davlatimiz tomonidan bir qator imtiyoz va qulayliklar yaratib berilmoqda, xususan, davlat soliqlarining ma'lum bir muddatga uzaytirilishi va belgilangan vaqtda qisman bo'lib to'lanishi, eksport salohiyatini oshirish bo'yicha ham qulaylik va yengilliklar yaratilishi savdo aloqalarining o'sishiga xizmat qiladi.

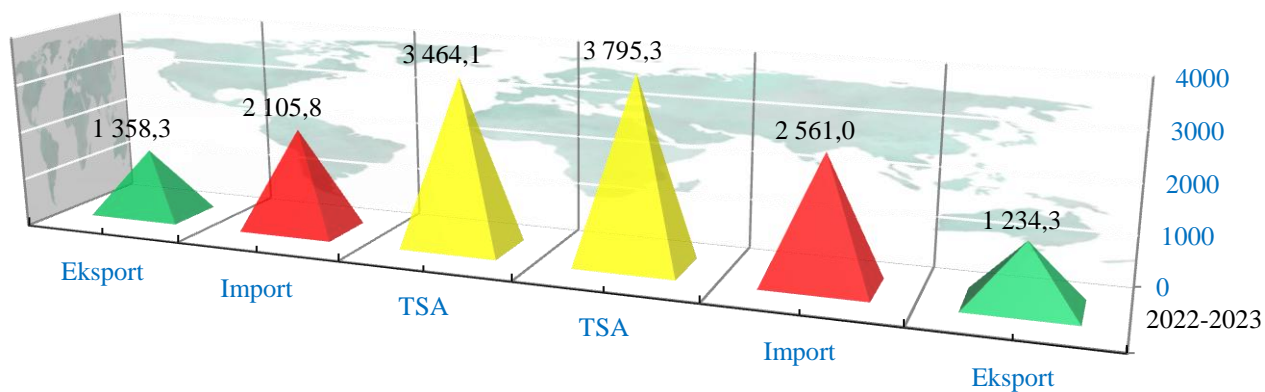
2023- yil yanvar-avgust oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 3795,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 331,2 mln. AQSh dollariga yoki 9,6 % ga ko'paygan.

TSAda eksport hajmi 1234,3 mln. AQSh dollariga (o'sish sur'ati – 90,9 %) va import hajmi 2561,0 mln. AQSh dollariga (o'zgarish sur'ati – 121,6 %) yetdi. Hisobot davrida -1326,7 mln. AQSh dollari qiymatida salbiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-avgust, mln. AQSh dollari)

TASHQI SAVDO AYLANMASINING O'ZGARISH SUR'ATLARI (2022- yil yanvar-avgustga nisbatan, %da)

TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ULUSHI YUQORI BO'LGAN DAVLATLAR (2023-yil yanvar-avgust, mln.AQSH dollari)

Xitoy
TSA-930,5
ulushi- 24,5%
Eksport-285,4
Import-645,1

Rossiya Federatsiyasi
TSA-789,2
ulushi-20,8%
Eksport-308,5
Import-480,7

Qozog'iston
TSA-605,0
ulushi-15,9%
Eksport-71,1
Import-533,9

Turkiya
TSA-328,1
ulushi-8,6%
Eksport-216,2
Import-111,9

Braziliya
TSA-192,0
ulushi-5,1%
Eksport-0,0
Import-192,0

Germaniya
TSA-82,8
ulushi-2,2%
Eksport-7,1
Import-75,7

Italiya
TSA-105,3
ulushi-2,8%
Eksport-16,4
Import-88,9

Belorussiya
TSA-68,6
ulushi-1,8%
Eksport-15,3
Import-53,3

Tojikiston
TSA-65,7
ulushi-1,7%
Eksport-29,6
Import-36,1

AQSH
TSA-30,2
ulushi-0,8%
Eksport-23,2
Import-7,0

Litva
TSA-28,9
ulushi-0,8%
Eksport-14,1
Import-14,8

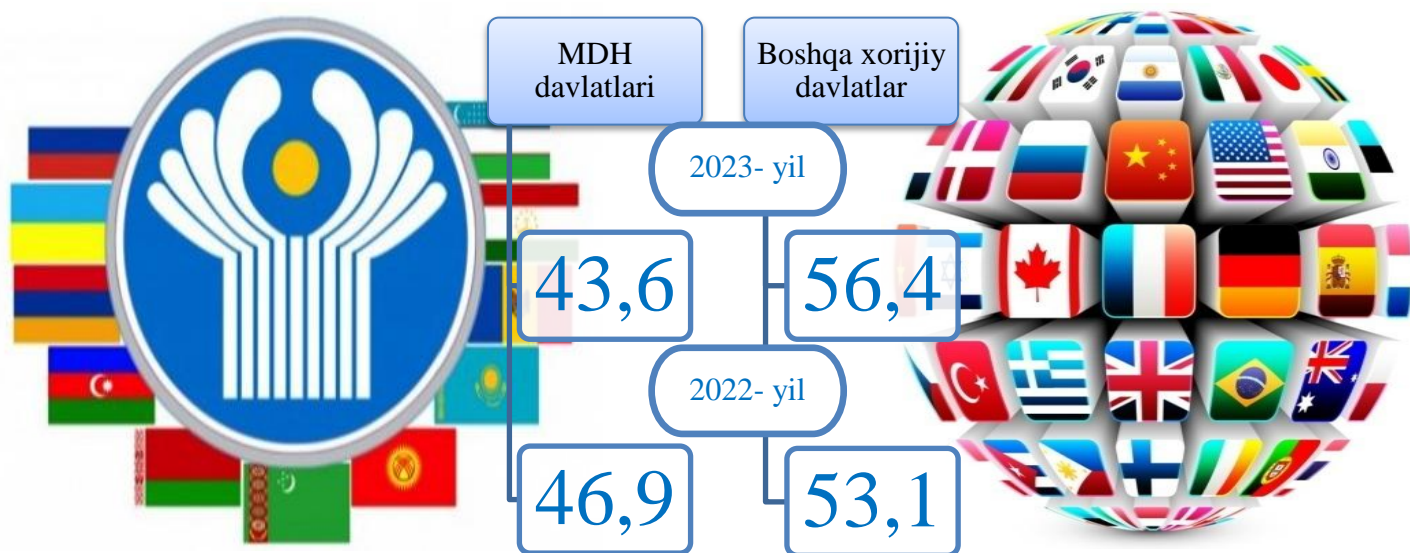
Niderlandiya
TSA-17,6
ulushi-0,5%
Eksport-11,5
Import-6,1

Viloyatda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2023- yilning yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 43,6 %ni hamda o‘zgarish sur‘ati 2022- yilning shu davriga nisbatan 101,8 %ni tashkil etdi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning yanvar-avgust oylarida 56,4 %ni (2022- yilning ushbu davrida tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 53,1 %ni tashkil qilgan), o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 116,4 %ni tashkil etdi.

**TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI
VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING ULUSHLARI
(2023- yil yanvar-avgust, % hisobida)**

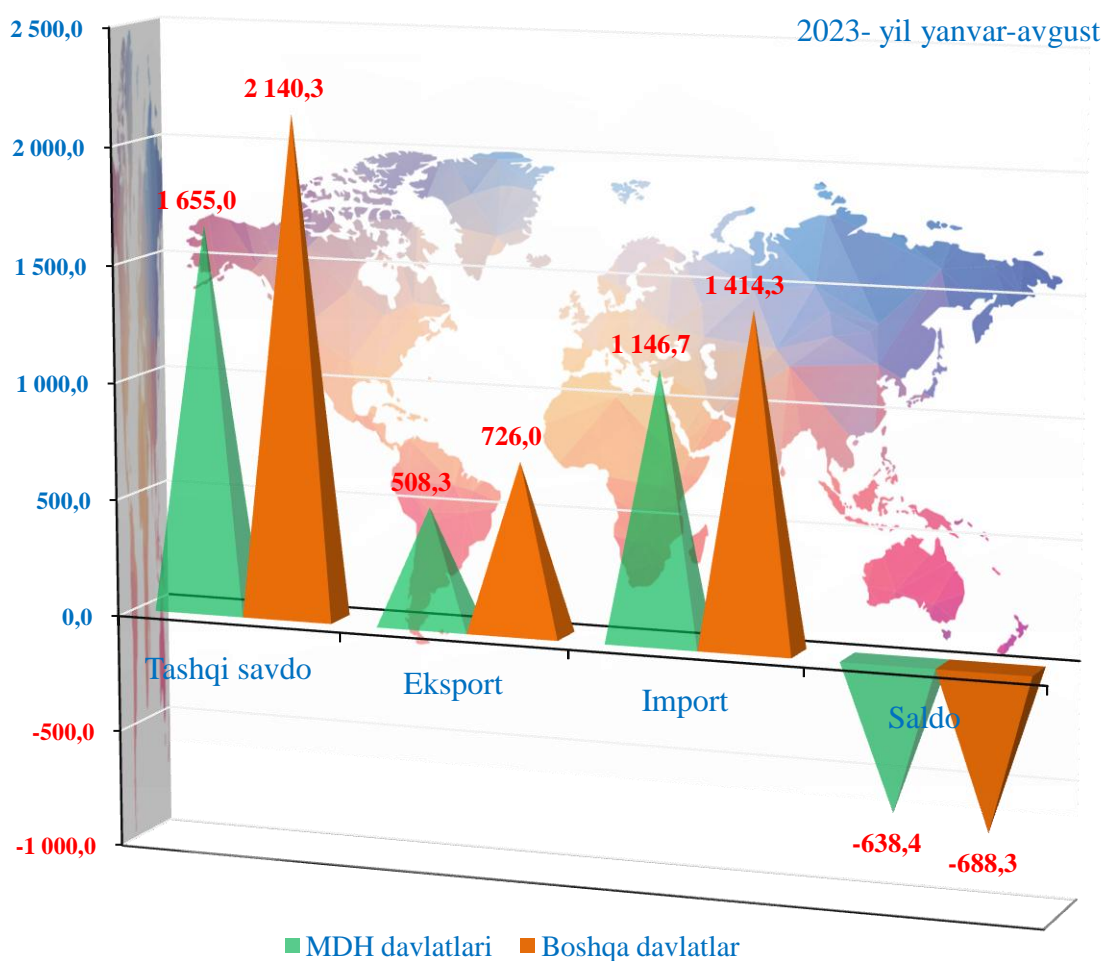

TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI

MDH davlatlaridan Tojikiston, Armaniston va Qirg‘iz Respublikasi bilan faol tashqi savdo balansi hamda boshqa davlatlardan (qo‘shni davlatlardan tashqari) esa Turkiya, Singapur, Niderlandiya davlatlari bilan faol tashqi savdo balansi kuzatilganini ko‘rish mumkin.

TSAda eng yuqori ulush Rossiya Federatsiyasi, Xitoy, Qozog‘iston va Turkiya davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

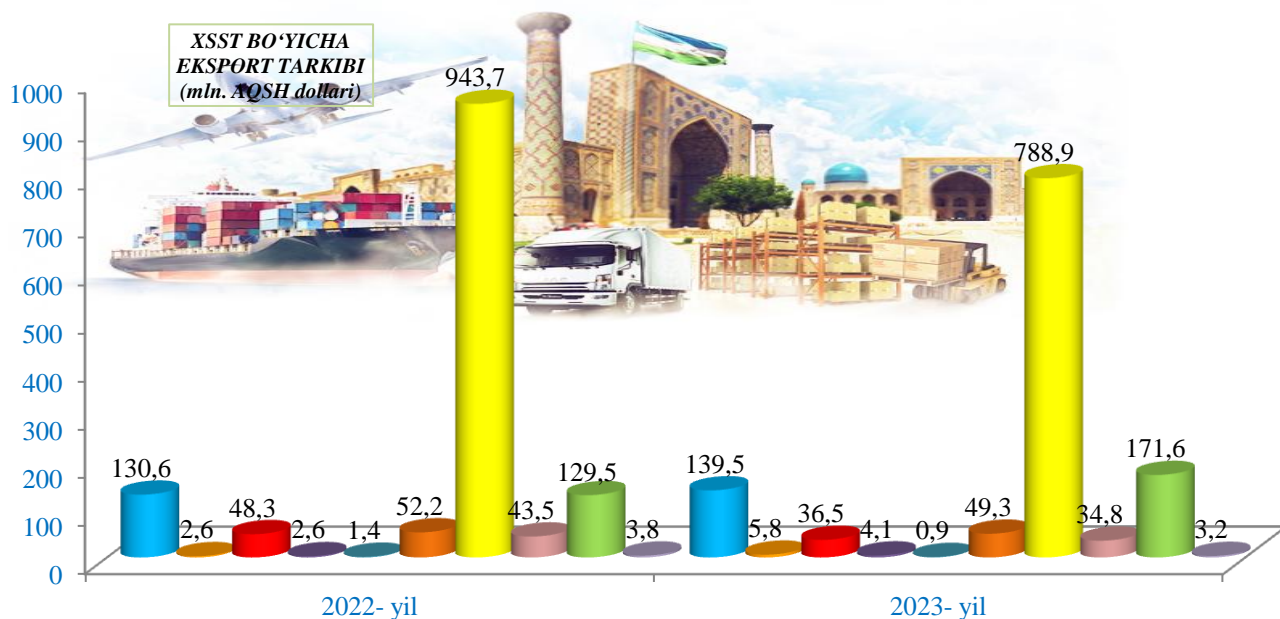

TOSHKENT VILOYATINING EKSPORTI (2023- yil yanvar-avgust)

Hozirgi kunda davlat tomonidan eksportyorlarni qo‘llab-quvvatlash va eksportbop mahsulotlarni yaratishda imtiyozlar hamda iqtisodiy ko‘mak berilmoqda.

2023-yil yanvar-avgust oyi yakuni bilan 1234,3 mln. AQSh dollari qiymatdagi (2022- yilning shu davriga nisbatan 92,3 %) tovar va xizmatlar eksport qilindi. Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,7 %ni tashkil etib, bular asosan sanoat tovarlari (63,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (11,3 %), turli xil tayyor buyumlar (13,9 %), nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari) (3,0 %), kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar (4,0 %), shuningdek, mashina va transport asbob-uskunalari (2,8 %) guruhlariga to‘g‘ri kelmoqda.

- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar
- Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari)
- Hayvon va o‘simliklar moylari, yog‘lar va mumlar
- Sanoat tovarlari
- Turli xil tayyor buyumlar
- Ichimliklar va tamaki
- Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shu kabilar
- Kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar
- Mashinalar va transport asbob-uskunalari
- Xizmatlar

**MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR KESIMIDA
XSST BO‘YICHA EKSPORT TARKIBI
(2023- yil yanvar-avgust)**

Tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, %da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami eksport	1234,3	508,3	726,0	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	139,5	78,1	61,4	11,3	15,4	8,5
Ichimliklar va tamaki	5,8	5,4	0,4	0,4	1,1	0,1
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari)	36,5	13,3	23,2	3,0	2,6	3,2
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shu kabi materiallar	4,1	1,4	2,7	0,3	0,3	0,4
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,9	0,1	0,8	0,1	0,0	0,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	49,0	42,5	6,5	4,0	8,4	0,9
Sanoat tovarlari	788,9	187,7	601,2	63,9	36,8	82,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	34,8	28,6	6,2	2,8	5,6	0,8
Turli xil tayyor buyumlar	171,6	149,8	21,8	13,9	29,5	3,0
Xizmatlar	3,2	1,4	1,8	0,3	0,3	0,2

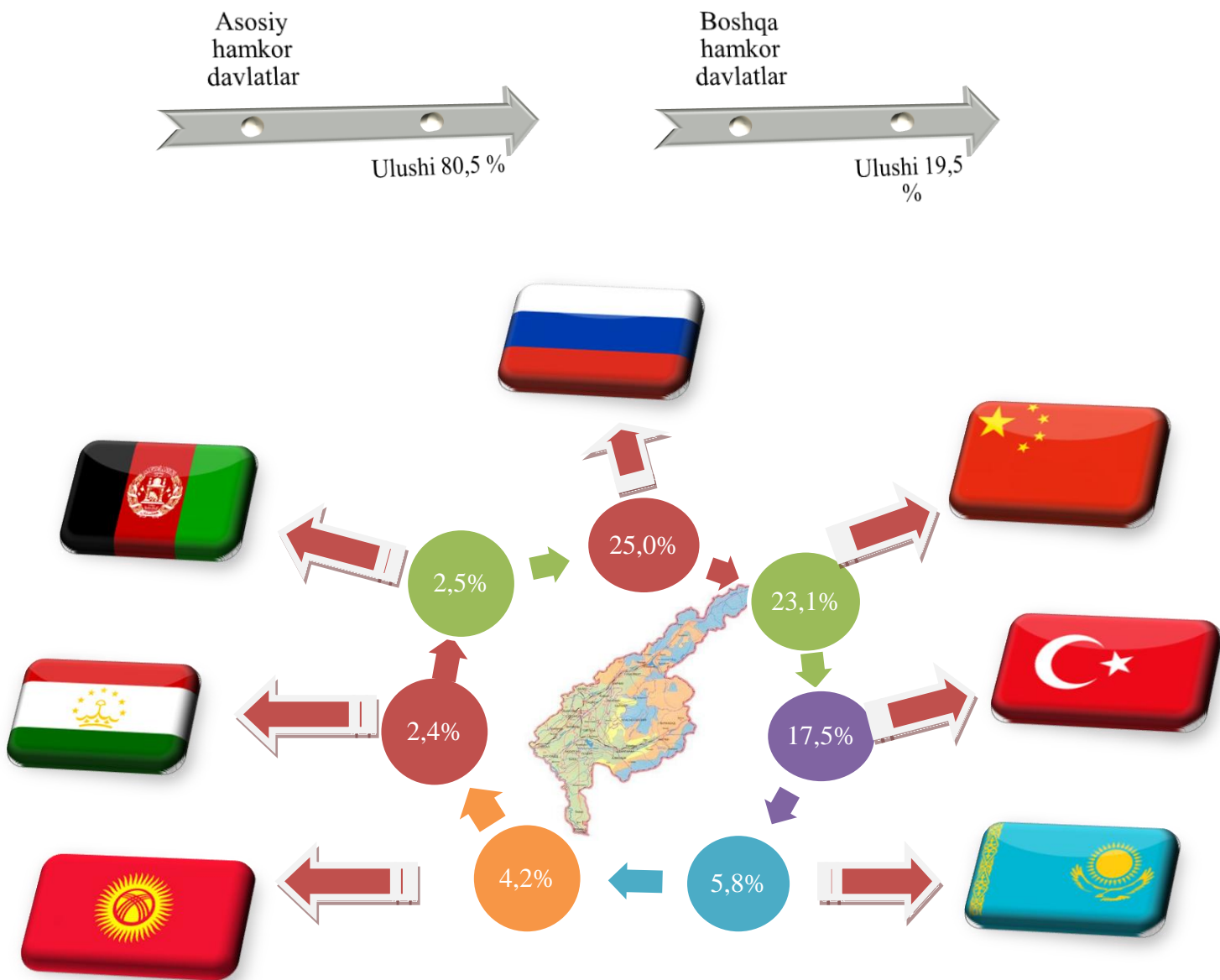

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING O‘SISH SUR‘ATLARI (2023- yil yanvar-avgust)

2023- yilning yanvar-avgust oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko‘rsatmoqdaki, 2022- yilning mos davriga nisbatan, nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari), mineral yoqilg‘i yog‘lash moylari va shu kabi materiallar, ichimliklar va tamaki, kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlarda o‘shish kuzatildi.

Tarkibi	2022- yilning shu davriga nisbatan, %da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	90,9	100,6	85,1
shu jumladan:			
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	106,8	108,0	105,3
Ichimliklar va tamaki	2,2 m.	2,1 m.	3,6 m.
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari)	75,4	51,5	103,0
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shu kabi materiallar	159,4	2,4 m.	134,9
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	64,4	27,6	70,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	94,4	108,1	52,4
Sanoat tovarlari	83,6	89,6	81,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	79,9	100,7	40,8
Turli xil tayyor buyumlar	132,4	120,1	4,5 m.
Xizmatlar	82,6	81,7	83,4

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-avgust)

Shulardan 7 ta eng yirik bo'lgan Turkiya, Rossiya Federatsiyasi, Xitoy, Qozog'iston, Afg'oniston, Tojikiston va Qirg'iz Respublikasi hamkor davlatlaridan jami eksport hajmi 993,5 mln. AQSh dollariga teng bo'lib, bu umumiy eksport hajmining 80,5 %ini tashkil qiladi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismidan biri bo'lgan 89,9 mln. dollar qiymatga ega 159,3 ming tonnadan ziyod qishloq xo'jaligi va bog'dorchilik mahsulotlari eksport qilingan. Bu 2022- yilning shu davriga nisbatan qiymatda – 11,3 %ga ko'paygan, naturada – 5,9 %ga ko'paygan, Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 75,1 mln. AQSh dollariga teng 138,5 ming tonnadan ortiq sabzavot (qiymatda 26,9 %ga ko'paygan), shuningdek 27,8 mln. AQSh dollari qiymatidagi 26,7 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi (qiymatda o'zgarish sur'ati 27,8 %ga ko'paygan).

2023- yil yanvar-avgust, mln. AQSh dollari

			
Meva va rezavorlar 26,7 ming tonna 27,8 mln. AQSh dollari	Uzum 10,0 ming tonna 10,7 mln. AQSh dollari	Yeryon-g'oqlar 0,14 ming tonna 0,25 mln. AQSh dollari	Sabzavotlar 111,9 ming tonna 47,3 mln. AQSH dollari

Mamlakatimizda eksport qilinayotgan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilik mahsulotlar sifati va hajmi yanada ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yilning yanvar- avgust oylarida meva-sabzavotlarning eksport hajmi 75,1 mln. AQSH dollariga teng bo'lib, jami eksport hajmining 6,1 %ini tashkil qiladi.

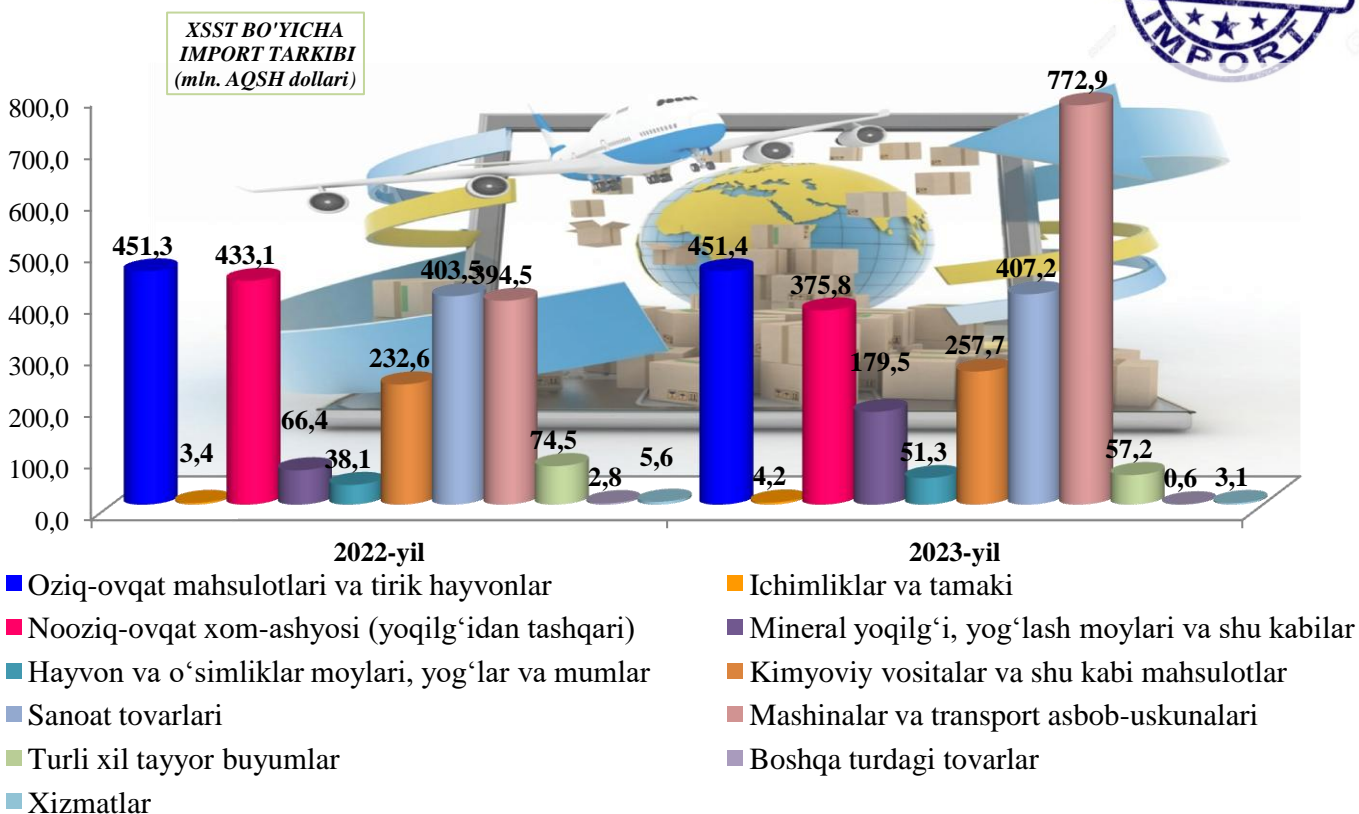
TOSHKENT VILOYATINING IMPORTI (2023- yil yanvar-avgust)

Mamlakatimizda faoliyat yuritmayotgan korxonalar va tashkilotlar holati o'rganilib, xususan ishlab chiqarish korxonalariga import o'rnini bosuvchi mahsulotlarni ishlab chiqarishda davlatimiz tomonidan moddiy va moliyaviy yordamlar berilmoqda.

Joriy yilning yanvar-avgust oylari mobaynida import hajmi 2561,0 mln. AQSh dollari (2022- yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 21,6 %) tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalar (30,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (17,6 %), nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari) (14,7 %), sanoat tovarlari (15,9 %) hamda kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar (10,1 %) hisobiga to'g'ri keldi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR KESIMIDA XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-avgust)

Tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami import	2561,0	1146,7	1414,3	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	451,4	200,8	250,6	17,6	17,5	17,7
Ichimliklar va tamaki	4,2	3,7	0,5	0,2	0,4	0,0
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari)	375,8	316,4	59,4	14,7	27,6	4,2
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shu kabi materiallar	179,6	175,4	4,2	7,0	15,3	0,3
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	51,3	40,4	10,9	2,0	3,5	0,8
Kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar	257,7	60,9	196,8	10,1	5,3	13,9
Sanoat tovarlari	407,2	249,4	157,8	15,9	21,8	11,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	772,9	87,3	685,6	30,2	7,6	48,5
Turli xil tayyor buyumlar	57,2	10,7	46,5	2,2	0,9	3,3
Boshqa tovarlar	0,6	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0
Xizmatlar	3,1	1,3	1,8	0,1	0,1	0,1

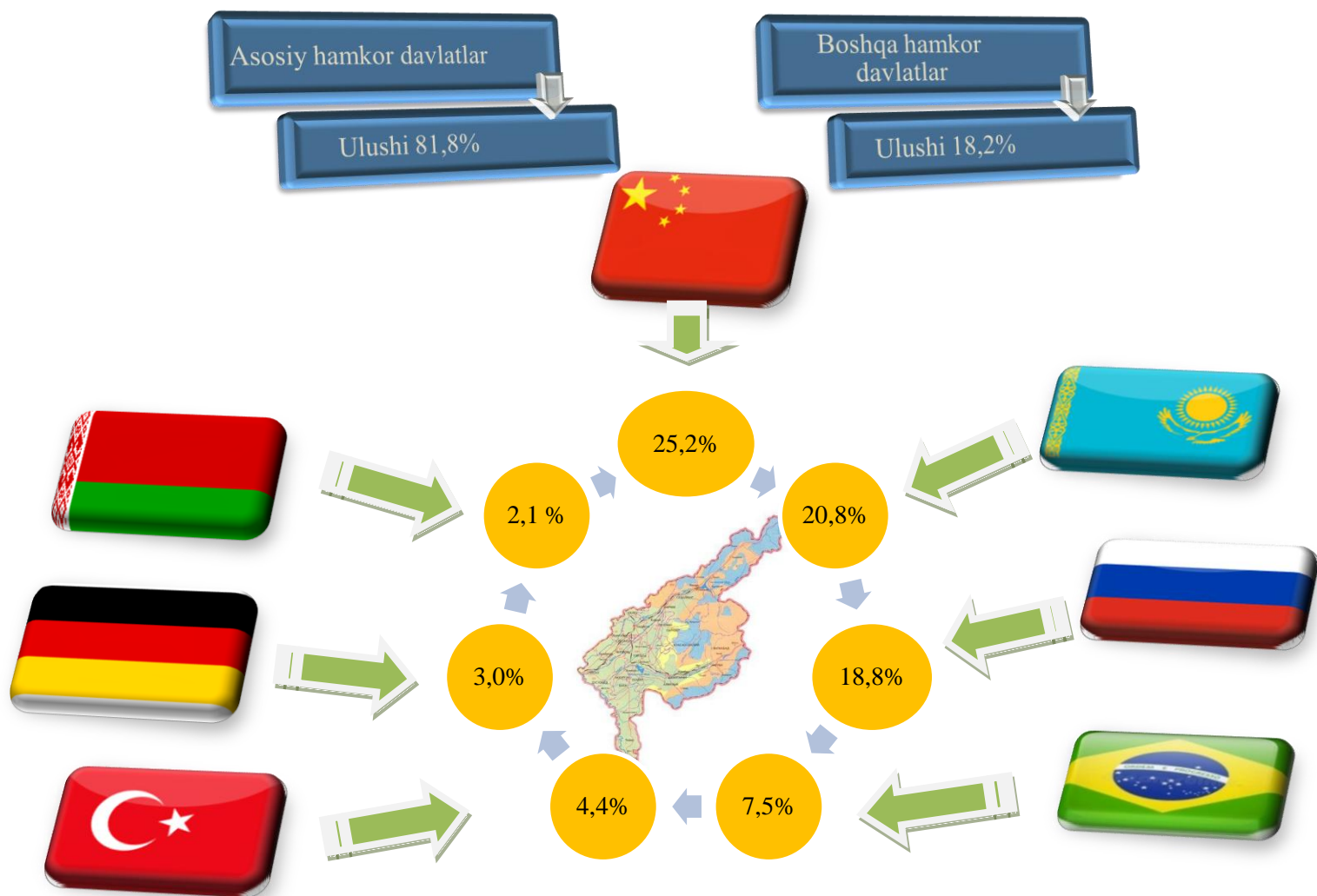

Importning eng katta ulushi nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari) (27,6 %) va sanoat tovarlari (21,8 %) MDH mamlakatlariga to'g'ri kelsa, boshqa xorijiy mamlakatlardan esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (48,5 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (17,7 %) hissasiga to'g'ri keladi.

**MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTINING O'ZGARISH SUR'ATLARI
(2023- yil yanvar-avgust, % hisobida)**

Tarkibi	2022- yilning shu davriga nisbatan, %da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	121,6	102,3	143,6
shujumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	100,0	101,7	98,7
Ichimliklar va tamaki	121,4	108,0	9,6 m.
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari)	86,8	77,4	2,4 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shu kabi materiallar	2,7 m.	2,7 m.	2,8 m.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	134,6	112,1	5,2 m.
Kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar	110,8	89,2	119,7
Sanoat tovarlari	100,9	87,3	134,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	195,9	2,1 m.	194,1
Turli xil tayyor buyumlar	76,8	91,1	74,2
Boshqa tovarlar	22,7	21,2	26,0
Xizmatlar	55,8	104,0	42,3

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar- avgust)

Shulardan 7 ta eng yirik bo'lgan Qozog'izton, Rossiya Federatsiyasi, Xitoy, Braziliya, Turkiya, Germaniya va Belorussiya hamkor davlatlaridan jami import hajmi 2092,9 mln. AQSh dollariga teng bo'lib, bu umumiy import hajmining 81,8 %ini tashkil qiladi.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**
Tel.: (71) 202-86-59